

OBWIESZCZENIE

Ministra Pracy i Opieki Społecznej

z dnia 11 maja 1932 r.

w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 1 kwietnia 1932 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu graficznego na obszarze województwa pomorskiego.

Korporacja Zakładów Graficznych i Wydawniczych na województwo pomorskie, z siedzibą w Toruniu, Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Pomorski, Polski Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów na R. P., Okrąg Toruński, Związek Litografów, Chemigrafów i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Pomorski, oraz Związek Poligraficzny na województwo pomorskie, z siedzibą w Toruniu, wniosły do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, w myśl § 2 rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1918 r. (Dz. Ust. Rzeszy Niem., str. 1456) podanie o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu graficznego na obszarze województwa pomorskiego umowie zbiorowej, zawartej w dniu 1 kwietnia 1932 r. pomiędzy Korporacją Zakładów Graficznych i Wydawniczych na województwo pomorskie z jednej strony, a Związkiem Zawodowym Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Pomorski, Polskim Związkiem Zawodowym Drukarzy i Pokrewnych Zawodów na Rzeczpospolitą Polską, Związkiem Litografów, Chemigrafów i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Pomorski, oraz Związkiem Poligraficznym na województwo pomorskie, z siedzibą w Toruniu z drugiej strony.

Tekst umowy podany jest poniżej.

Sprzeciw w sprawie nadania umowie mocy powszechnie obowiązującej wnieść można do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w ciągu dni 14 od ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
(—) Dr. St. Hubicki.

UMOWA ZBIOROWA

dla przemysłu graficznego na województwo pomorskie.

Pomiędzy Korporacją Zakładów Graficznych i Wydawniczych na województwo pomorskie z siedzibą w Toruniu z jednej strony, a zrzeszeniami:

1. Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Pomorski,

2. Polski Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów na Rzeczpospolitą Polską, Okrąg Toruński,

3. Związek Litografów, Chemigrafów i Pokr. Zawod. w Polsce, Oddział Pomorski,

4. Związek Zawodowy Poligraficzny na Województwo Pomorskie, z siedzibą w Toruniu z drugiej strony, zawiera się następującą umowę:

§ 1.

Niniejsza umowa zbiorowa obowiązuje wszystkich pracodawców i wszystkich pracobiorców przemysłu graficznego na terenie Województwa Pomorskiego od 1 kwietnia 1932 r. Wszelkie umowy taryfowe dawniejsze z dniem 1 kwietnia 1932 r. są nieważne.

§ 2.**Czas pracy.**

i obowiązkowe przerwy reguluje się w myśl ustawy z dnia 18 grudnia 1919 roku.

1. Rozkład godzin dziennych i nocnych reguluje się według ustawy z dnia 18.12. 1919 r., Dz. U. Nr. 2, poz. 7 z 1920 r.

2. Godziny rozpoczęcia i kończenia pracy, jak również czas przerwy obiadowej, oznacza Zarząd każdego zakładu w porozumieniu z pracownikami tegoż zakładu.

3. Przerwa obiadowa we wszystkich dniach tygodnia powinna być o jednym czasie. W razie zmiany przerwy obiadowej bez uprzedniego 24-godzinnego zapowiedzenia, płaci zakład odszkodowanie w wysokości jednogodzinnej zarobku za stracony obiad.

§ 3.**Płace.**

1. Pracowników wykwalifikowanych dzieli się na cztery kategorie, których stawki zarobkowe wynoszą dla składaczy ręcznych i maszynistów drukarskich:

Toruń, Grudziądz, Gdynia:

a) w 1 r. po wyucz. 37,72 zł tyg. na g. 0,82 zł, poniżej 50.000 mieszkańców 35,88 = 0,78 zł,

b) w 2 i 3 roku 61,18 zł tyg., na g. 1,33 zł, poniżej 50.000 mieszkańców 57,26 = 1,26,

c) w 4 i 5 roku 64,40 zł tyg., na g. 1,40 zł, poniżej 50.000 mieszkańców 61,18 = 1,33 zł,

d) po 5 roku 70,84 zł tyg., na g. 1,54 zł, poniżej 50.000 mieszkańców 67,16 = 1,46 zł.

Z powodu zmiany kategorii z określenia wieku pracownika na określenie długości czasu pracy, nie można pracownikom, pobierającym już taryfę wyższą (np. 2-gą lub 3-cią), takowej zniżyć.

Poza pracą na tygodniówkę, dozwolona jest także praca akordowa przy zestawach tekstowych ręcznych i linotypowych.

(Pracę akordową nie będzie się stosowało, dopóki nie będzie utworzona Komisja Cennikowa i bliższe warunki techniczne).

2. Stereotypyzy - drukarze, zajęci stałe w stereotypji przy odlewaniu płyt okrągłych i płaskich, otrzymują 10% ponad stawki zasadnicze (minimum) składacza ręcznego, wymienione pod Nr. 1.

3. Korektorzy otrzymują 5% ponad minimum, o ile są wyuczonymi drukarzami.

4. Oddziałowi otrzymują 15% ponad minimum.

5. Metrampaże pism codziennych otrzymują 15% ponad minimum.

6. Składacze przy maszynach wszelkich systemów, o ile stale przy maszynach pracują, otrzymują 20% ponad minimum.

7. Maszynista, pracujący przy maszynie rotacyjnej, otrzymuje 10%, przy maszynie z aparatem do samonakładania 5% ponad minimum.

7. Maszynista offsetowy i rotacyjny rotografurowy otrzymuje 20% ponad minimum.

9. Minimum litografów, kamieniodrukarzy, chemigrafów i rotografurzystów (trawiaczy i fotografów) wynosi 15% ponad stawki kategorii a), b), c) i d). O ile wykonuje dwie z powyżej wymienionych czynności, otrzymuje 20%.

10. Minimum introligatorów wynosi 10% mniej od kategorii a), b), c) i d).

11. Pracownicy introligatorni i innych oddziałów według ogólnej prawomocnej taryfy Centralnego Związku Pracodawców Ziemi Północno-Zach. w Bydgoszczy z tem, że zapłatę za święto otrzymują na równi z innymi pracownikami zakładu graficznego w myśl par. 3 pkt. 18 — 25.

12. Nowi uczniowie otrzymują:

a) w 1 roku	3,— zł tygodniowo.
b) w 2 roku	4,— zł tygodniowo.
c) w 3 roku	5,— zł tygodniowo.
d) w 4 roku	8,— zł tygodniowo.

13. Praca nocna, wykonywana w godzinach od 10 wieczorem do 6 rano kosztuje 25% więcej od stawek minimalnych i obowiązuje do 40 godzin w tygodniu.

14. W miastach ponad 50.000 mieszkańców obowiązuje pełna taryfa; poniżej 50.000 mieszkańców 5% mniej. (Do miast powyżej 50.000 mieszk. zaliczają się Toruń, Grudziądz i Gdynia).

15. Zwykłe oraz zniżkę płacy dla pracowników przemysłu graficznego normuje Komisja Stęsci, w której skład wchodzi trzech przedstawicieli pracodawców i trzech przedstawicieli pracobiorców.

16. Zniżka lub zwykła nie obowiązuje wstecz.

17. Płaci się jedynie faktycznie przepracowany czas pracy. Przy obliczaniu płacy za godzinę należy dzielić pensje przez 46 godzin tygodniowych, pracę w nocy przez 40 godzin.

18. Za święta uważa się wszystkie święta urzędowe, które są płatne jak dzień pracy.

19. Święta nie są płatne w pierwszym tygodniu po rozpoczęciu stosunku pracy w danym zakładzie.

20. Wynagrodzenie za święto oblicza się procentualnie w stosunku do przepracowanego czasu, jeżeli w pozostałe dni tygodnia danego nie przepracowano pełnego czasu pracy.

21. Wszelkie przepisy, dotyczące opłaty świąt, stosuje się do dorywczo zatrudnionych tylko wtedy, jeśli święta poprzedzało zatrudnienie conajmniej przez 46 godzin pracy.

22. Niestawienie się do pracy bez względu na powód (z wyjątkiem choroby) przed lub po święcie powoduje utratę wszelkiego wynagrodzenia za święto. Kto w tygodniu świątecznym wogóle nie jest czynnym, nie może rościć sobie prawa do wynagrodzenia za święto.

23. Jeżeli pracobiorca zachorował w tygodniu świątecznym, przepracowawszy jeden dzień lub więcej po owem święcie, natenczas przysługuje mu prawo do zapłaty pełnej za święto lub święta.

24. Czas uroczystości, ustanowionych przez Zarząd zakładu, jest płatny.

25. Praca w dzień wigilijny trwa 6 godzin.

26. Za zmudzony przez pracownika czas pracy, skutkiem wezwania przez władze wojskowe oraz w sprawach opiekuńczych, stracąc z pensji nie można. W razie nagłego zachorowania nie potrąca się pracownikowi z pensji, o ile zmuda nie przekraczała 2 godzin zabiegu u lekarza.

27. Wyplaty tygodniowe uskutecznia się w piątek za ubiegły tydzień od piątku rana do czwartku wieczora. Zmiany w poszczególnych zakładach są dopuszczalne tylko w porozumieniu z pracownikami.

28. Jeżeli w dzień wypłaty przypada święto, należy wypłatę uskutečnić w dzień roboczy, poprzedzający święto.

29. Wypłata winna się odbywać w czasie pracy.

30. Wszelkie spory, wynikające z niniejszej umowy, załatwia Komisja Cennikowa. Takowa wypracuje wszelkie techniczne szczegóły, wynikające z niniejszej umowy.

§ 4.

Nadgodziny uregulowane są przepisami ustawy.

§ 5.

Przyjęcie i zwolnienie pracownika reguluje ustawa.

§ 6.

Urlopy reguluje się w myśl ustawy.

§ 7.

Zapotrzebowanie pracowników.

Zapotrzebowanie pracowników należy uskutečnić w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy przez Społeczne Biura Pośrednictwa Pracy przy Związkach Zawodowych, uwzględniając w pierwszym rzędzie członków organizacji, które niniejszą umowę podpisały.

§ 8.

Przepisy dla składaczy maszynowych.

1. Składacze maszynowi są zobowiązani kształcić przekazanych im ucni przy wszelkich czynnościach, dotyczących maszyny do składania.

2. Uczniem przy maszynie do składania może być uczeń drukarski w 4 roku nauki lub wykwalifikowany pomocnik drukarski.

3. Przy wyuczaniu na składaczy maszynowych uwzględnia się w pierwszym rzędzie personel własnego zakładu.

4. Nauka składacza maszynowego trwa 13 tygodni, 26 tygodni zaś, jeżeli tenże pracuje przy maszynie tylko połowę dni.

5. Przez czas nauki płaci zakład przyuczającemu się pomocnikowi minimum ręcznych składaczy.

6. Minimum zestawu maszynowego wynosi dla linotypistów i monotypistów 6.000 liter za pełną godzinę, dla typografistów 4.500 liter.

7. Składacz maszynowy może być zatrudniony jako składacz ręczny, jeśli zajdą większe przeszkody, których sam nie jest w możności usunąć lub też w braku rękopisu i otrzymuje płacę składacza ręcznego.

8. Metal, potrzebny składaczowi maszynowemu, należy mu dostarczyć w stanie czyszczonym i suchym.

9. Każdą zmianę obowiązuje dziennie 1/2 godziny czyszczenie i oliwienie odpowiednich części maszyny, oprócz czyszczenia ogólnego raz w tygodniu. Matryce i magazyn powinny być czyszczone przynajmniej raz w miesiącu. Czyszczenia te odbywają się w czasie pracy.

10. Wszelkie przepisy co do stosunków ogólnych obowiązują także składaczy maszynowych.

§ 9.

Przepisy dla maszynistów.

1. Maszynista, pracujący przy maszynie rotacyjnej, w razie braku pracy przy tejże, może być zatrudniony również przy maszynie płaskiej lub przy stereotypii z płacą odnośnych stawek.

2. Każdy maszynista zobowiązany jest, w razie nagłej potrzeby do osobistego nakładania, jako też do wyuczania ucznia względnie nakładaczki tejże czynności.

§ 10.

Przepisy dla uczniów.

1. Kandydaci winni ukończyć co najmniej szkołę powszechną (7 klas).

2. Przy przyjmowaniu ucni winno się zażądać przepisom w przedmiocie pracy młodocianych według ustawy z dnia 2 lipca 1924 roku.

3. Nauka trwa 4 lata.

4. Ilość uczniów reguluje następująca skala: w zecerni, drukarni i litografii na każdą zapoczątkowaną liczbę 4 pomocników 1 uczeń; w chemigrafii, ofsecie, rotografurze na każdą zapoczątkowaną liczbę 3 pomocników, 1 uczeń.

5. Każdy uczeń w przemyśle poligraficznym musi być zarejestrowany w biurze Korporacji Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Województwo Pomorskie, z siedzibą w Toruniu.

6. O ile w którymkolwiek zakładzie okazałby się teraz nadmiar zarejestrowanych ucni, odnośni pracodawcy w porozumieniu z Korporacją Zakładów Graficznych dolożą starań, by tych nadlicz-

bowych umieścić w zakładach, gdzie liczba uczniów nie dochodzi do normy, przewidzianej (§ 10 p. 4 niniejszej umowy).

7. Wszystkich uczniów niezarejestrowanych zwalnia się z dniem wejścia w życie niniejszej umowy.

8. Na okres pół roku, t. j. do 1 października 1932 r. wstrzymuje się przyjmowanie uczniów.

9. Uczniów wolno zatrudniać tylko w zakładach, w których stanowisko właściciela lub kierownika zajmuje fachowiec z przynajmniej 10-letnią praktyką.

10. Pomocnicy, którzy po roku 1928 ukończyli naukę, a nie posiadają świadectwa ukończenia nauki, wystawionego przez Korporację, nie mogą być zaliczeni w poczet pracowników wykwalifikowanych, według których liczby normuje się w zakładzie ilość uczniów.

§ 11.

Przepisy ogólne.

1. Pracy składacza ręcznego lub maszynowego, maszynisty drukarskiego, dalej prac w zawodach pokrewnych (t. j. ofsetu, litografii, chemigrafii, rotografur i t. p.), wykonywanych w myśl dotychczasowych zwyczajów przez wykwalifikowanych pracowników, posiadających świadectwa ukończenia praktyki zawodowej i uczniów, zarejestrowanych, nie wolno wykonywać siłom pomocniczym.

2. Pracownik jest obowiązany do punktualnego rozpoczęcia pracy, t. j. na oznaczoną godzinę być gotowym na miejscu i aż do ukończenia czasu pracy być czynnym.

3. W czasie pracy nie wolno w zakładach przyjmować odwiedzin. Nagle i ważne porozumienie się z osobami, nie należącymi do współpracowników danego zakładu, powinno być załatwione w miejscu, oznaczonym przez zakład.

4. Pracobiorcom nie wolno w jakibądź sposób wywierać wpływu na prace autorskie. Oddane składaczowi rękopisy, muszą być bez oporu i krytyki złożone.

5. Za szkody, powstałe zakładowi z winy pracownika, odpowiada każdy osobście.

6. Używanie napojów alkoholowych w zakładach jest wzbronione. Przybycie do pracy w stanie nietrzeźwym powoduje upomnienie. W razie powtórzonego przyścia w stanie nietrzeźwym, nastąpić może natychmiastowe zwolnienie z winy pracobiorcy.

§ 12.

Warunki higieniczne w zakładach

są uregulowane rozporządzeniami ustaw państwowych. W każdym zakładzie winny być dostarczone pracującym czyste ręczniki.

§ 13.

Wszelkie indywidualne umowy, zawarte z pracownikami na gorszych warunkach, aniżeli to przewiduje niniejsza umowa, są nieważne.

§ 14.

Czas trwania umowy.

Umowa niniejsza obowiązuje na czas nieokreślony z obopólnym trzymiesięcznym wypowiedzeniem. Taryfa płacy będzie regulowana na wniosek jednej ze stron z wypowiedzeniem miesięcznym, podług § 3, punkt 15.

Toruń, dnia 1 kwietnia 1932 r.

Za Korporację Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Województwo Pomorskie z siedzibą w Toruniu:

(—) nieczytelny.
(—) nieczytelny.
(—) Szulkowski.

Za związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Pomorski:

(—) nieczytelny.
(—) nieczytelny.

Za Polski Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów na Rzeczpospolitą Polską, Okręg Toruński:

(—) nieczytelny.

Za Związek Litografów, Chemigrafów i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Pomorski:

(—) Adam Hycne.

Za Związek Poligraficzny na Województwo Pomorskie, z siedzibą w Toruniu:

(—) P. Stąskiewicz.